

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091
0301 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Kari Tønset Guttvik, +47 73 19 92 05

Uttalelse - høring fravik fra manøvreringsreglementet Nea - Nesjøen - 2022 - 2024 - Tydal

Konkrete undersøkelser og tiltak for faunaen, særlig røye og ørret i Nesjøen, Essandsjøen og Vessingsjøen med tilgrensende vannforekomster, foreligger ikke på nåværende tidspunkt. Statsforvalteren mener at dette må være detaljert i større grad før det gis tillatelse til fravik fra manøvreringsreglementet.

Vi viser til brev fra NVE av 24.03.2021, vedlagt høring av oppdatert søknad fra Statkraft av 06.01.2021, om fravik fra manøvreringsreglementet for Nea og Nesjøen i årene 2022 til 2024.

Vi viser til vår uttalelse til høringen av detaljplan for miljø og landskap. Her framgår det at detaljene rundt nedtappingen av magasinet og virkningen av dette vil bli nærmere beskrevet i søknad om dispensasjon fra laveste regulerte vannstand. Søknaden er mer detaljert når det kommer til detaljene rundt nedtappingen, men mindre detaljert når det gjelder virkninger og kompensasjon for dette. Søknaden inneholder kun en generell oversikt over forventede virkninger av planlagte tiltak på ferskvannsfauunaen i Nesjøen og Essandsjøen.

Konkrete avbøtende tiltak for røye og ørret i Nesjøen, Essandsjøen og Vessingsjøen med tilgrensende vannforekomster, foreligger ikke på nåværende tidspunkt. Statsforvalteren mener at dette må være detaljert i større grad (f.eks. gjennom godkjent detaljplan) før det gis tillatelse til fravik. Dette bør gjøres av et FoU-kompetansemiljø innen ferskvannsbibliologi. Trolig vil det bli behov for kompenserende utsetting utover gjeldende pålegg. Hvilke bevaringstiltak som er nødvendig for å sikre stedege fauna (også eventuelle andre sårbare arter av andre artsgrupper, som f.eks invertebrater, fugl m.fl.) og den genetiske variasjonen/bredden i fiskebestandene, bør framgå av planene. Når det gjelder hensynet til hekkende fugl, er det veldig viktig at man holder tidsplanen og er så høyt oppe med vannstanden som mulig ved inngangen til hekketiden 2024. Dette kan oppnås ved å sikre nok kapasitet/ressurser i prosjektet. Optimalt bør vannstanden holdes uforandret gjennom hekketiden, men dette må trolig veies mot andre hensyn. Avveiningene bør framgå av

saksbehandlingen, og være understøttet av vurderinger etter prinsippene i naturmangfoldloven § 8-12 og vannforvaltningsplanen/vannforskriften.

Det er utsettingspålegg av ørret i Essandsjøen. Eventuelle undersøkelser bør sikre at det som gjøres kan sammenlignes med tidligere studier. Forvaltningsrådet fra siste rapport om Essandsjøen fra NTNU Vitenskapsmuseet (Zoologisk rapport 2011-2), vurderer både å avslutte utsettingene av ørret og til å øke dem. Da dette er en sterkt modifisert vannforekomst er det nyttig å bestemme og foreslå hva som er godt økologisk potensial (GØP), og hva som er mulig å oppnå utover dette for fiskeinteressene (som er et viktig fokus i disse magasinene). En ny rapport bør inneholde vurderinger av dette.

Når det gjelder endringer i utsetting av fisk eller andre avbøtende eller kompenserende tiltak, som kan øke naturlig rekruttering, så bør særlig det siste vektlegges – hvordan kan man fremme produksjon og overlevelse? Her bør det sees på metoder for miljødesign og habitattiltak i reguleringsmagasin og tilgrensende bekker og vann. Hva kan gjøres for å få flere ørreter over 20 cm lengde? - da ser det ut til å gå bedre, ved at fisken vokser og overlever i større grad, og da struktureres også trolig røyebestanden.

Det er viktig at en prosjektplan for oppbygging av fiskebestandene med tydelige mål og tidslinjer, framlegges for å ivareta balansen mellom hensynet til raskt å bygge opp fiskbare bestander (viktig hensyn i Nesjøen og Essandsjøen) og hensynet til bestandene (naturlig rekruttering, genetikk).

I årene med tiltak vil fisk mer eller mindre ha vansker med å vandre til gytebekkene. Vannstanden bør holdes på et nivå som gjør at gytefisk kommer seg på bekk høsten 2022 og 2024, om det ikke er mulig å oppnå i 2023 (trolig ikke). Får man til det, vil behovet for avbøtende og/eller kompenserende tiltak trolig reduseres.

Nedtappinger av dette omfanget kan føre til dårlig og i verste fall uakseptabel fiskevelferd/dyrevelferd. Det kan bli nødvendig å flytte fisk. Tiltakshaver bør derfor legge fram risikovurderinger og planer for hvordan fiskevelferden skal ivaretas i hele influensområdet, der det er relevant, i hele prosjektperioden. Mattilsynet bør eventuelt kobles på som høringspart i saken.

Med hilsen

Anne Sundet Tangen (e.f.)
seksjonsleder
Seksjon plan- og inngrepsforvaltning

Kari Tønset Guttvik
seniorrådgiver
Seksjon plan- og inngrepsforvaltning

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Malvik kommune	Postboks 140	7551	HOMMELVIK
Tydal kommune	Tydalsvegen 125	7590	TYDAL
Trøndelag fylkeskommune	Fylkets hus, Postboks 2560	7735	STEINKJER
Malvik kommune vannområdet	Postboks 140	7551	HOMMELVIK